

добръ е безъ да произвождамы умноженіе-то, само да забѣлѣжимъ дѣйствиѣ-то и послѣ да съкратимъ въ числителя и знаменателя общи-ты производители; щемъ получимъ

$$\frac{11 \times 4 \times 2 \times 5 \times 3 \times 7}{8 \times 33 \times 7 \times 5 \times 5};$$

като съкратимъ числителя и знаменателя на $11 \times 4 \times 2 \times 5 \times 3 \times 7$, щемъ получимъ $\frac{1}{5}$.

Забѣлѣжв. Число отъ умноженіе *ся увеличява*, само кога то *ся умножява* на цѣло число или на дробь, по-голѣмъ отъ единицъ; а отъ умноженіе на правилнъ дробь число-то *ся умалява*. За пр. $\frac{3}{8} \times 5 = \frac{15}{8}$, $\frac{15}{8} > \frac{3}{8}$; $\frac{3}{8} \times \frac{5}{3} = \frac{5}{8}$, $\frac{5}{8} < \frac{3}{8}$; $\frac{3}{8} \times \frac{2}{3} = \frac{1}{4}$, $\frac{1}{4} < \frac{3}{8}$.

Ако бжде потрѣбно да умножимъ дроби отъ смѣшены дѣйствиѣ, напр. $3 + \frac{4}{7}$ на $4 - \frac{2}{5}$, то за да ся покаже, чегы числа трѣбва да ся умножять, заключавамы всяко въ скобы и пишемъ гы едно до друго безъ никакъвъ знакъ, т. е.

$$(3 + \frac{4}{7}) (4 - \frac{2}{5}).$$

Тукъ зачто-то $3 + \frac{4}{7} = \frac{25}{7}$, а $4 - \frac{2}{5} = \frac{18}{5}$; то

$$(3 + \frac{4}{7}) (4 - \frac{2}{5}) = \frac{25}{7} \times \frac{18}{5} = \frac{90}{7} = 12 \frac{6}{7}.$$

Примѣръ. Да ся умножять $\frac{13}{16} + \frac{4}{5}$ на 20.

зачто-то $\frac{13}{16} + \frac{4}{5} = \frac{129}{80}$, то

$$(\frac{13}{16} + \frac{4}{5}) 20 = \frac{129}{80} \times 20 = \frac{129}{4} = 32 \frac{1}{4}.$$

Примѣръ. Да ся умножять $\frac{2}{5} - \frac{7}{10} + \frac{4}{11}$ на $\frac{6}{7} - \frac{2}{3}$

$$\text{Зачто-то } \frac{2}{5} - \frac{7}{10} + \frac{4}{11} = \frac{220 - 385 + 200}{550} = \frac{35}{550} = \frac{7}{110}.$$

$$\text{а } \frac{6}{7} - \frac{2}{3} = \frac{18 - 14}{21} = \frac{4}{21}, \text{ то}$$

$$(\frac{2}{5} - \frac{7}{10} + \frac{4}{11}) (\frac{6}{7} - \frac{2}{3}) = \frac{7}{110} \times \frac{4}{21} = \frac{4}{330} = \frac{2}{165}.$$

$$\text{Примѣръ. } (\frac{8}{8} + \frac{4}{5} + \frac{7}{2}) (16 \frac{3}{4} - \frac{11}{16} - 5 \frac{2}{3}) = 90 \frac{359}{1920}.$$

Задавки за упражненіе.

1. Селянинъ занесълъ въ градъ $\frac{3}{11}$ отъ свое-то жито и продалъ само $\frac{7}{12}$ отъ него. Каква часть отъ всичко-то си жито е продалъ? — *Отг.* $\frac{7}{44}$ часть отъ всичко-то си жито.

2. Колко трѣбва да ся заплатять за $\frac{2}{3}$ лак. сукно, на кое-то лактъ-тъ ся дава по 48 гроша? — *Отг.* 32 гроша.